

מוסר

כתוב בפסוק 'החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך'. ובמדרש רבה (תצוה לו, כז) 'זית רענן - ראה היאך דברי תורה מאירין לאדם בשעה שעוסק בהן, וכל מי שאינו עוסק ואינו יודע - הוא נכשל. משל למי שעומד באפלה, בא לחלק, מצא אבן - ונכשל בה, מצא בים - ונפל בו, הקיש פניו בקרקע. למה? שלא היה בידו נר. כך הדיוט שאין בידו דברי תורה מצא עבירה ונכשל בה ומת, שכן רוח הקודש צווחת והוא ימות באין מוסר, ואין מוסר אלא דברי תורה שנה' החזק במוסר אל תרף'.

מה העניין שאנחנו קוראים לדברי תורה מוסר? מי שמתבונן ורואה, הוא יודע עד כמה התורה מלמדת אותנו, אותם שעוסקים בתורה - הם מאירים בכל מקום, התורה מלמדת אותנו מוסר מאלף ועד תיו, הליכות חיים. ונראה את הדברים הנוגעים לפרשיות שלנו.

בגדולי הדור - לא מטילים ספיקות

קראנו את פרשת העגל, הפרשה שאף אחד לא יודע ולא מבין היאך הגיעו לזה, דור דעה גדולי עולם, שראו כ"כ הרבה ניסים, עד שהמלך במסיבו נרדי נתן ריחו אומרים חז"ל במסכת שבת (פח, ב) עלובה כלה שמונה תחת (בעלה) חופתה. עוד בתוך ה'שבע ברכות', רק כעת קיבלתם את התורה, איך אתם כבר מגיעים לעגל?

האור יחזקאל (ח"ו עמוד קלו) מביא שהרי בחטא העגל מתו שלשת אלפי איש - ואילו היו הערב רב שהם חטאו. ומה הייתה התביעה על כלל ישראל? אלא הם נעשו רק בגלל שלא מיחו ביד החוטאים. והסביר בזה, שכיון שהם לא מיחו זה הוכחה לרפיון מסוים בהכרה האמיתית. ולמה באמת הם לא מיחו? הוא מביא רש"י (שמות לב, א) כשעלה משה להר אמר להם לסוף ארבעים יום אני בא, ונמצא יום ארבעים ב-י"ז בתמוז, בא השטן וערבב את העולם והראה דמות חושך ואפילה וערבוביא, וכמין דמות משה הראה להם השטן שנושאים אותו באוויר רקיע השמים. החטא של עם ישראל היה, שחלפה בליבם מחשבה אולי זה נכון, אולי באמת הוא מת? ואילו שבת לוי הם היחידים שעמדו בניסיון ואף מחשבה קלה זו לא עלתה בדעתם. **אם משה אמר שהוא יבא - אז הוא יבא! אין בזה שום ספק.**

הסבא מנובהרדוק הביא משל (ונדבר בשפה שלנו) היו פעם קבוצת גנבים נוכלים, הם באו לבן אדם ואמרו לו, תראה, יש לנו כאן חבילה של עשרת אלפים דולר, ואנחנו צריכים בדחיפות כסף מזומן ישראלי, ובשביל זה אנחנו מוכנים להוריד לך לחצי מחיר (!) ואם אתה חושש שזה מזויף - תלך לבנק ותשאל על כל שטר שאתה רוצה. הוא הלך ובירר, ועל כל שטר הבנקאי אמר לו שזה שטר אמיתי מאה אחוז! הוא היה מאושר כולו, וקנה את כל החבילה בחצי מחיר. אחרי כמה מטרים עוצרים אותו שוטרים בחומרה: מה יש לך במזוודה? תפתח אותה מהר! ומרב בהלה הוא השליך את המזוודה וברח. ולמה הוא ברח? הרי זה כסף אמיתי! **אלא הוא פחד אולי בכל זאת זה מזויף,** אבל האמת הייתה שזה המצאה של הנוכלים, הכסף היה כסף טוב ואמיתי רק הם הבינו שהוא עדיין לא בטוח לגמרי והוא יפחד מהמשטרה, והם התחזו לשוטרים וכך הם הרוויחו פעמיים.

אותו הדבר כלל ישראל, הם חששו אולי זה נכון שמשה מת וממילא למחות - אני כבר לא יכול למחות, אני אולי לא יעבוד עבודה זרה בעצמי,

אבל למחות - לא בטוח שזה לא נכון. הרף ממני ואשמידם ואעשה אותך לגוי גדול. **אם משה רבינו אמר שהוא יבא - אז הוא יבא, וגם אם אתה רואה באוויר דברים אחרים - זה שום דבר!**

וידוע שנחלקו ר' אליעזר ור' יהושע בתנורו של עכנאי, ואמר רבי אליעזר - אם הלכה כמותי תצא בת קול מן השמים, ויצאה בת קול שהלכה כרבי אליעזר. אמר רבי יהושע - אין משגיחין בבית קול. שואל רבינו ניסים גאון אז למה באמת היא יצאה? אלא רצו לבחון אותם אם הם מתפעלים מהבת קול או לא, ואם כתוב לא להתפעל מהבת קול - אז לא שומעים לה, וה"ה כאן. אם משה רבינו אמר שהוא יבא - אז הוא יבא בלי שום ספק, ואם רואים אחרת - זה ניסיון אשר מנסה ה' אלוקים אתכם. על הרגע של הערעור - על זה הם שילמו את המחיר היקר.

ואיך מגיעים מכאן ועד לעבוד עבודה זרה?

החיי אדם (כלל ס"ז אות ב') מביא שיש אנשים האומרים שלא חייבים לשמוע לקול ההורים, כי ההורים שגידלוהו הם כוונו להנאת עצמם שהרי כל אדם רוצה שיהיו לו בנים, אז לא צריכים להחזיק להם טובה, והח"א מקלל אותם בצורה חריפה: יסכר פי דוברי שקר - האומרים וכו' יתאלמון, וישתתקון, ויתחרשון כי הם בעצמם מעידים שהם כבהמה ולא חלק ה' להם לב לדעת ולהבין וכו'.

ולמה הוא כל כך מקלל אותם? אמר לי פעם ראש ישיבת גאון יעקב הגאון רבי זאב ברלין שליט"א (וכנראה שכך אמרו בבריסק) שהיו כל הזמן שיטות שרצו להיכנס לתוך מחנה החרדים לדבר ה'. כמו הרפורמה, וההשכלה הארורה, ומה הייתה השיטה שלהם? לנתק את הילדים מההורים. פעם, כל ילד יהודי ידע שמה שאבא אומר זה קודש קדשים. ברגע ומנתקים אותו מהאבא כבר אפשר לעבוד עליו ולהסביר לו שיעשה מה שהם רוצים, ולכן הוא קילל אותם מאד.

אחרי שנכנס ספק הכי קטן בלב, אולי זה נכון, דהיינו שגם משה טועה, זה זורע כבר חולשה בכל האמונת חכמים, וממילא גם אהרן לא טוב [דבלא"ה כבר שאלו אפי' אם משה איננו עדיין אפשר למנות את אהרן במקומו] ואז כאשר מחפשים תחליפים - בשכל שלי אפשר להגיע עד לעגל. (ועי' בית הלוי שפירש שעשו על ידי כל מיני חשבונות קדושים).

אנחנו רואים היום איך עושים כ"כ הרבה תעמולה ברחוב נגד החיסון. נגד מה שגדולי ישראל הורו נאמנה לשבטי ישראל, העלאת מחשבת פיגול לרגע - יכולה להביא אותנו - לנתק אותנו מגדולי ישראל. **עד היום כולם ידעו שמן שר התורה שליט"א הוא קודש קדשים וכן מן ראש הישיבה שליט"א הוא קדש קדשים! אף אחד לא העז לגעת בציפורניים שלהם וממילא כל מה שהם אומרים זה קדש קדשים.** אז איך מנתקים אותנו? מראים לנו שהם יכולים לטעות ח"ו, ואם הם טועים אז כבר לא כל מה שהם אומרים יכול להיות קדש קדשים, ויכול להיות שהם טועים בעוד דברים, ובזה - כבר גמרנו. אפשר להגיע עד עבודה זרה!!! ואיך לא יראתם לדבר בעבדי במשה? להתחיל לחשוב על הגדולים, ולדבר עליהם, ולהסביר אותם כן צודק או לא צודק - פשוט לפחד! אם הגדול אמר - אז הוא אמר!!!

כאשר הייתי אברך צעיר, היה יהודי אחד ששלח את הבן שלו לישיבה תיכונית, וזה היה חילול ה'. אותו אברך היה מקורב מאד לגאון הגדול רבי דב לנדו שליט"א, ולר' דב הייתה השפעה עצומה עליו. הלכתי לגאון ר' חיים גריינמן צוק"ל ושאלתי אותו אם לספר את הדברים לר' דב,

והוא אמר לי - בוודאי שתספר! והוסיף, רק אל תגיד לר' דב מה לעשות או איך להשפיע על הנ"ל, הוא מבין יותר טוב ממך! אתה רק תספר לו את העובדות כהוותן, והוא כבר יידע מה לעשות וכיצד.

מי שיש לו טענות על החיסון - שישביר אותם לגדולים, בבקשה, הדלת פתוחה. אלא מה, הם לא יקבלו את הדברים, אז אל תנסה לתת להם עצות. וכ"ש שלא להשפיע על הציבור נגד גז"י. מספרים, שהרביה מסאטמר רבי יואל זצ"ל הגיע לארץ, אז שאלו אותו, מה הרביה אומר, מה ההבדל בין החסידים בארץ לחוץ לארץ, אז הוא אמר, בחו"ל אנשים באים לקבל ממני עצות והם משלמים עבור זה כסף.. פה בארץ - באים לקבל ממני את הכסף ולתת לי עצות...

שמעתי פעם שכתוב ויאמינו בה' ובמשה עבדו, ברגע ומתחיל להתערער האמונה במשה עבדו מתחיל גם להתערער ויאמינו בה'. והראיה, זה מעשה העגל!!! ולכן כל אחד מבין שלא הולכים נגד גדולי ישראל כי הוא זה. בשום דבר לא. אנו כפופים אליהם עד הסוף. ולנו יש קל וחומר: ומה אם יהודי כבר חולה - כשהגאון רבי חיים קנייבסקי מתפלל - מסכימים לו משמים, לעשות שהוא לא יהיה חולה - על אחת כמה וכמה!

וידוע בשם רה"י הגאון רבי יחזקאל סרנא שאמר, אורזים את השכל במזוודה והולכים לחזון אי"ש, דהיינו, כשבאים לחזו"א - אין שכל שלי, רק מה שהוא אומר.

בספר 'לתת עליו' (עמוד תקס) מביא מהגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל ששמע מהג"ר דוד לוייתן (שהיה תלמיד של ר' ברוך בער) שסיפר, שפעם מרנא החפץ חיים זיע"א קרא לאסיפת רבנים, והיה איזה רב שר' ברוך בער שאל אותו - אתה הולך לאסיפה? ואמר לו שלא. ושאל ר' ברוך בער למה, אמר לו בגלל שיש לי 'פרנציפ' לא להגיע לאסיפות כאלו. אמר לו ר' ברוך בער, כשהח"ח קורא לך לוקחים גם את הפרנציפ ביחד אתך ואתו נוסעים לחפץ חיים. מה שגדולי ישראל אומרים - אנחנו מקיימים!!!

עיקר סגולות התורה נאמרו על עמלה

יש פה מדרש שכולו אומר דרשני. המדרש כותב (כי תשא מב, ז) סרו מהר מן הדרך - לא עשו לא שעה ולא שתיים אלא מיד סרו. א"ר שמעון בר יוחאי י"א יום היו עם הקב"ה, וכ"ט יום היו מתחשבים היאך לעשות את העגל. ור' אליעזר בן יעקב אמר כ"ט יום היו עם הקב"ה, וי"א יום חשבו על העגל. ור' יהודה בר אילעאי אומר - יום אחד היו עם הקב"ה, ור' שמעון בן חלפתא אמר שני ימים. ולר' מאיר - אף לא יום אחד היה, אלא עומדים בסיני ואמרו בפייהם נעשה ונשמע ולבם מכוון לע"ז, שנא' ויפתוהו בפייהם ובלשונו יכזבו לו וליבם לא נכון עמו, ולא נאמנו בבריתו. הם אמרו נעשה ונשמע וכבר חשבו על העגל.

והדברים תמוהים, וכי ר"מ חולק על הכל?! לא היו כתרים?! הרי הקב"ה בוחן כליות ולב, וקשרו להם כתרים, וכמש"כ אח"כ ויתנצלו בניי את עדיים. אז מה הפשט בזה?

אלא נבאר דברים כפשוטם: הגה"ק ר' אלחנן וסרמן הי"ד כשהיה באמריקה הוא שאל שאלה: הגמ' אומרת כך היא דרכו של היצה"ר, היום אומר לו עשה כך, ומחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו לך ועבוד עבודה זרה. ומצד שני, חז"ל דורשים 'וסרתם ועבדתם אלהים אחרים' - כיון שאדם סר מן התורה מיד הוא הולך ועובד ע"ז, (וכמובא ברש"י במקום). בבת אחת. שואל ר' אלחנן, והרי דרכו של היצר להתחיל לאט לאט, עשה כך, ועשה כך, ופתאום בבת אחת מי שסר מן התורה מיד עובד עבודה זרה?! אומר ר' אלחנן: כל זמן שבן אדם נמצא עם התורה - אז קשה לעבוד עליו. אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש. כשהאדם נמצא בביהמ"ד היצה"ר צריך לעבוד קשה! עשה כך, ועשה כך, עד שלאט לאט אם אתה שומע לו - הוא מתקדם ומפתה אותך יותר ויותר. אבל כשבן אדם לא לומד - מיד הוא עובד עבודה זרה! אין שום תחנון, על המקום!

בחז"ל כתוב (תנחומא נח, ג) ולא קבלו ישראל את התורה עד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית, שנא' ויתיצבו בתחתית ההר, וא"ר דימי בר חמא אמר להם הקב"ה לישראל, אם מקבלים אתם את התורה, מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. ואם תאמר על התורה שבכתב כפה עליהם את ההר, והלא אמרו כולם נעשה ונשמע! מפני שאין בה גיגיה וצער, והיא מעט. אלא על תורה שבעל פה שיש בה דקדוקי מצוות קלות וחמורות, והיא עזה כמות וקשה כשאל קנאותה.

וכל מי שאוהב עושר ותענוג אינו יכול ללמוד תורה שבע"פ לפי שיש בה צער גדול ונידוד שינה, ויש מבוזה ומנבל עצמו עליה לפיכך מתן שכרה לעולם הבא. ואף הקב"ה כרת ברית עם ישראל שלא תשתכח תורה שבע"פ מפייהם ומפי זרעם עד סוף כל הדורות.

עם ישראל לא רצה לקבל עול תורה, עמ"י לא רצה עמל התורה. ועל זה היה צריך שיכפה עליהם הר כגיגית, על התורה שבע"פ, שהיא עזה כמות וקשה כשאל. וכמש"כ החזון אי"ש באיגרותיו "כל סגולות התורה נאמרו על עמלה". ולכן כאשר אדם סר מן התורה - מיד הוא הולך ועובד עבודה זרה. ולכן גם עם ישראל - סרו מהר מן הדרך. אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, וזהו העיקר להשיג תורה.

וביותר שמפורש שם בתנחומא לפי שאין לומד אותה (תושב"ע) אלא מי שאוהב הקב"ה בכל לבו ובכל נפשו ובכל מאודו [ובסידור למרן שה"ת הגר"ח"ק שליט"א ביאר שלכך בברכת אהבה רבה דקאי התורה מבקשים גם כן לאהבה וליראה את שמך]. ואם לא רצו לקבל עול תורה זו ע"כ שהיה חסר להם באהבת ה' ואין לך סיבה גדולה מזו עד שיסור לבם לגמרי.

סיפר בעל העובדא שהוא בא פעם למרן הסטייפלער זצוק"ל ואמר לו, שיש לו הצעה של שידוך טוב, והוא כבר נפגש והיא מוכנה למסור עצמה על התורה, אבל דבר אחד היא לא מוכנה להסכים, היא רוצה שיהיה חשמל רגיל בשבת. (היום כבר יש בכל שכונה של בני תורה גנרטור, ובקלות ממש אפשר להסתדר. אבל פעם זה לא היה כך, היו צריכים להסתדר עם נרות ופתילות וקרח והיה קשה לה עם זה) אז הוא בא לשאול את הסטייפלער אם לוותר על זה או לא. אמר לו הסטייפלר, אל תהיה טפש, הרי לגדל בית של בני תורה זה הרבה יותר קשה מחשמל בשבת, אלא מה היא לא מוכנה להשקיע, אז למה אתה מאמין לה שהיא תסכים למסור נפש על תורה, אל תאמין לה זה לא שווה. אלו שלא רוצים למסור נפש על תורה שבע"פ - אז א"א לסמוך עליהם גם בתורה שבכתב.

וכיון שאדם סר מהתורה - מיד הוא אומר לו לך ועבוד עבודה זרה. הזכרנו בשם המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל, כתוב בדברים (א, יד) 'ותענו ואתי ותאמרו טוב הדבר אשר דברת לעשותי ופרש"י - ידעתי את מחשבותיכם שהייתם רוצים הרבה דיינים (בשביל לשגר להם דורון וישאו לכם פנים) הייתם צריכים להשיב, רבינו משה! ממי נאה ללמוד, ממך או מתלמידך? לא ממך שנצטערת עליה?! ושאל הרביה ר' מאיר, למה צריכים טעם שנצטערת עליה? ממשך משה בגלל שאתה לבדך שמעת מהקב"ה! אתה גדול הדור! אתה יודע הכי טוב! לא לא לא. נצטערת עליה! אם אתם לא מבינים שהנצטערת עליה זה מה שבונה את האדם גדול - מכאן מתחיל הנפילה כלפי מטה.

סיפר לי מורינר רה"י הגאון ר' דב דיסקין שליט"א שתי סיפורים: סיפור אחד על הגאון רבי שלמה ברמן, שהיה נהוג בישיבת פוניבז' לעשות שיעורים לירחי כלה, וכל מג"ש בשיבה היה נוסע למקומות בארץ להגיד כל השנה המשך שיעורים, ופעם אמר הגר"ש ברמן לר' שמואל קשה עלי הדבר, אני צריך גם להכין שיעור שזה לוקח זמן, וגם ליסוע, זה הרבה טירחה. אמר לו ר' שמואל - מצוין! כעת יש לך סיכויים להצליח! אין תורה בלי להצטער, ואם אין לך כח ובכל זאת אתה ממשיך - ככה מצליחים!

סיפור נוסף, שבתקופה המוקדמת של הישיבה - היה נחשב הגאון רבי יששכר מאיר למתמיד של הישיבה, ה-מתמיד! ופעם סיפרו לרב מפניבו' שאין לר' יששכר מצב רוח. אז הוא הגיב, כנראה שהוא לא לומד מספיק בהתמדה. וכששמע מזה ר' יששכר - הוא הוסיף עוד חצי שעה בשארית כוחותיו - והוא חזר לעצמו, שמח וטוב לב. **כל סגולות התורה נאמרו על עמלה, דווקא בשעות הקשות זה ההזדמנות להצליח.**

הסבא מסלבודקא אמר, כתוב בחז"ל 'ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים' - כיון שרפו ידיהם מן התורה - מיד ויבא עמלק. והביא הסבא, שהרי מצינו כמה פעמים בחז"ל שהם מגדילים עברות שאנשים עשו, כמו אצל ראובן שבלבל יצועי אביו, כתוב וישכב, שזה דבר הרבה יותר חמור. וכן אצל שלמה שנשיו היטו את לבבו הוא כאילו עובד עבודה זרה. ופה, אחרי הזכוכית מגדלת חז"ל אומרים שרפו ידיהם מן התורה, הוי אומר משהו שבמשהו של רפיון, ועל זה - ויבא עמלק.

הבית הלוי מביא שכתוב במדרש שבלוחות הראשונות היה כתוב גם כל התורה שבעל פה, וכשעם ישראל חטא בעגל, פרחו כל האותיות של התושבע"פ ונשאר רק התורה שבכתב - ואז משה שבר את הלוחות. כי בלי עמל - לא יהיה לכלל ישראל שום דבר.

'מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה בלבד' (ברכות ח, א) ובהבנה פשוטה לומדים שקודם הקב"ה היה בבית המקדש, ולאחר שנחרב - אין לו אלא ד"א של הלכה. הרב מפניבו' אמר חס ושלום! לא תהא כזאת בישראל. גם לפני החורבן - הוא היה בבית מדרש, היו לו שני בתים גם בית מקדש וגם בית המדרש, וכשחרב ביהמ"ק - נשאר רק ד"א של הלכה, אבל מהבית מדרש הוא אף פעם לא יצא! זה הבית הקבוע שלו, עשו לי קיטון אחד ואדור ביניכם, כי לפרוש הימנה (מן התורה) איני יכול.

להכין כלי מלחמה

ועוד הסבר קטן: עם ישראל אמרו נעשה ונשמע - נכון. הכנתם כלי מלחמה?! זה הרי לא דבר שבא בהחלטה של רגע אחד. והדבר דומה לבחור שיחליט - ממחר בבוקר אני יהיה המתמיד של הישיבה, הצדיק של העולם, וכי נדמה לך שהיצה"ר ילך לישון ולא יפריע לך בעבודתך? צריך להכין כלים בשביל שיהיה במה להתמודד.

החובות הלבבות קורא לזה המלחמה הגדולה. והמשגיח ר' יחזקאל לוינסטיין שאל פעם, מהי המלחמה הקטנה? זה כמו חייל במלחמה כמה הוא רועד בכל פינה מפחד האויב, וזה עוד המלחמה הקטנה, במלחמה הגדולה צריך להיות פחד שבעתיים. אתם מרגישים את זה? שאל המשגיח. אם לא - סימן שאתם עדיין לא עושים את מה שצריך.

הרי ביום כיפור כל אחד מקבל ע"ע במשהו להתחזק, מי לא מקבל. אבל אצל הרבה זה לא מחזיק מעמד, ולמה? כי צריך לקחת כלי מלחמה, היצה"ר לא ישן. תכין לך כלי מלחמה אם זה מוסר או חשבון הנפש - וכיוצא בזה כל אחד מה שהוא צריך.

הקב"ה רוצה נדיבות לב

הגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א, הביא בהספד על גיסו הגאון רבי דוד סולובייצ'יק זצוק"ל סיפור, שכאשר הוא נסע אחרי המלחמה, הוא נכנס לר' מרדכי פוגרנסקי שהיה הרב"ה שלו, והוא אמר לו בערך בזה"ל, תדע לך, אנחנו עברנו במלחמה חבלי משיח הגשמיים, אתה הולך בארץ ישראל - שמה יהיו חבלי משיח הרוחניים. אש הכפירה תשתולל שמה ותילחם כנגד אש התורה, והתקופה תהיה מלאה בסיונות רוחניים. (והאריך שם עוד בשם הגרמ"פ).

גם ידוע מה שהביא רבי אליהו לאפיאן בשם החפץ חיים שתהיה מלחמת העולם הראשונה, ולאחריה - מלחמה שניה עד כדי שהראשונה תיחשב משחק ילדים לעומתה. ואחריה תבא מלחמה שלישית - שלעומתה, המלחמה השנייה תיחשב 'משחק ילדים'.

ומסביר ר' אליהו (בהקדמה ללב אליהו) שזו האחרונה תהיה מלחמה על האמונה. בכל המלחמות היצר הרע רוצה לעקור את היהודי מן האמונה. וכמו שראינו לצערנו איך בשואה היו הרבה יהודים שנפלו באמונה. והמלחמה היום היא פנים ואחור, מלחמה קשה ונוראה, פעם ברע ופעם בטוב. אוי לי מיצרי ואוי לי מיוצרי, מה אנחנו צריכים לעשות?

מה שבעיקר מבקשים מאתנו זה להיות קצת יותר פנימי! הקשר עם הבורא עולם זה לא קשר חיצוני שמגיע על ידי שרוקדים ושרים וכדו', זה צריך להיות בפנימיות, עם הלב!!! קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו, ויבואו האנשים וכו' כל נדיב לב, במשכן - מוזכר הרבה פעמים את נדיבות הלב. לקב"ה לא חסר כסף, לי הכסף ולי הזהב הוא רוצה לראות כמה לב אתה נותן! וכמו שאמרו חז"ל (מדרש רבה מט, א) ויעשו כל חכמי לב - הדא הוא דכתיב מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.

ויסוד ראשון - נדע, שנדיב לב זה לא תלוי איזה סכום הוא נותן אלא אם הוא נותן אותו עם הלב, ובאור החיים בפשט השלישי על הפסוק אבני שהם ואבני מילואים (כה, ז) על השאלה למה זה כתוב בסוף הסדר של הי"א מינים, הרי זה יותר מעולה מזהב וכסף ולמה לא כתבם בראשונה? אלא כיון שאת זה הנשיאים הביאו, ומבואר בחז"ל שהם מצאו את זה בפתח ביתם, וא"כ לא היה זה נדיבות לבם שלקחו משהו משל עצמם, ולכן אין להם זכות קדימה.

מרת רח"י זיע"א היה אומר, אם יש גביר מולטי מיליונר שנותן חצי מיליון דולר לצדקה ונשאר לו מאתיים מיליון, ולעומת אברך שנותן מאה שקל מהפת לחם שלו, ודאי שזה השני חשוב פי כמה וכמה, כי זה בא עם הלב, מהפת לחם שלו! וכן ידוע משמו של הגר"ח מואלוז'ין זצ"ל שכתוב ואמלא אותו רוח אלוקים וכו' לחשוב מחשבות. למה צריך לחשוב מחשבות? אלא, בצלאל ידע בדיוק כל אחד שתרגם כמה כוונה לשמה היה בזה ולפי זה לשבץ את זה בביהמ"ק. אם זה לגמרי לשמה זה בא לקדש קדשים, וכשזה פחות לשמה - זה בא לדברים יותר פשוטים. הוא ידע על כל תרומה כמה לב יש בה. ויתכן עוד שגם תלוי כהנ"ל כמה יהודי התאמץ יותר.

התביעה שהקב"ה תובע כאו"א מאתנו היא מה אתה עושה עם מה שנתתי לך, ר' משה פינשטיין זצ"ל אומר (בהקדמה לפקודי) שמשה רבינו ע"ה נתן חשבון מפורט על כל דבר, וכן כל יהודי ויהודי צריך לתת חשבון על הכל! מה עשית עם הזמן, ומה עשית עם הכסף, ומה עשית עם הכשרונות שלך, וכן עם כל דבר ודבר. אתה מקבל כ"כ הרבה דברים, כל מה שאתה מקבל - זה לצורך תפקיד, ואצל הקב"ה מה שקובע זה כמה נדיבות לב יש בזה וכמה אתה משקיע.

כתוב בפרשה 'ולחורות נתן בלבבו הוא ואהליהב בן אחיסמך למטה דן'. התורה מושה בידח עם בצלאל שהיה נין של מרים, שהסבא שלו חור מסר נפשו על קדושת ה', וביחד אתו כתוב את אהליהב למטה דן, מן הירודין שבשבטים מבני השפחות, ופרש"י והשווה המקום לבצלאל למלאכת המשכן והוא מגדולי השבטים לקיים מה שנאמר 'ולא נקר שו'ע לַפְנֵי דָל'. ומה הפשט בזה, וכי היתה הו"א שהקב"ה יעדיף את בצלאל על פני אהליהב משום שאהליהב מבני השפחות?! וכי משוא פנים יש לפניו?!

אלא, הגאון רבי חיים ויטאל כותב שהוא שאל את האריז"ל איך אנחנו נזכה היום להגיע לדרגות כ"כ גבוהות כשלו, שהרי העמל שלו במצוות היה נורא, ואמר לו, כל כמה שהדורות יותר יורדים - אז התביעה עליהם היא פחות. ואפשר בעמל שלפי הדור לזכות לכל אותם דרגות. וכן אמר הגאון ר' משה ברוך לוין בשם ר' איסר זלמן שבואלוז'ין בחור בינוני מתמיד - היה לומד 16 שעות, והיום יש גם בחורים שלומדים 12 שעות והם יודעים ללמוד! וכן הסטייפלער אמר שבחור בישיבה קטנה צריך ללמוד לכה"פ 10 שעות, ובישיבה גדולה לכה"פ 12 שעות. ולא נכר שוע לפני דל - הכוונה שממנו תבעו פחות, אבל הוא הגיע לאותו הדבר כיון שהוא עשה כל מה שהוא יכול.

אמר א' מרה"י איזה הרגשה: נפטרו הגאון ר' דוד סולוביצ'יק והג"ר יצחק שיינר ובאותו יום הייתה לווייה מכובדת לכל אחד מהם. בעוד שר' דוד בא מבית בריסק שהיה שיא היחוס, משפחה של גדולי עולם. ואילו ר' יצחק בא מבית רגיל, אביו היה יהודי ירא שמים, אבל במקום שהוא גדל - לא היה ישיבה, ואילו לא שהגיע א' שסיפר שיש ישיבת תורה ודעת - הוא לא היה הולך לישיבה, והוא זכה להגיע לאן שהגיע. ולא נכר שוע לפני דל, אם כ"א עושה מה שביכלתו - אצל הקב"ה זה אותו דבר.

עם מה אנחנו יוצאים

אנחנו כעת יוצאים לבין הזמנים. ברוך ה' האש שדלקה פה בחזרות בשבוע האחרון זה הזכיר את מעמד הר סיני, את הקולות והברקים. וכמש"כ בחז"ל שבברית של אלישע בן אבויה ישבו חכמי ישראל ועסקו בתורה עד שליחכה אש סביב הבית, כי כשעוסקים בתורה בדביקות באה האש של מעמד הר סיני, ואמרו שבישיבה פה הרגישו את האש. **אשריכם שזכיתם!!!**

צריך לדעת שהיום יש חיוב כפול ומכופל לבני התורה, על חיזוק בתורה ובתפלה.

כתוב בפסוק בכי תשא 'ואם אין מחני נא מספרך', ופרש"י מכל התורה כולה, שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים. והדבר תמוה, וכי משה פחד על הכבוד שלו, שיגידו עליו שהוא מתפלל ולא נענה? אלא, אומר הג"ר נתן ווכטפויגל (המשגיח דליקוד) שמה פחד, שאם התפילה שלו לא תתקבל אנשים יתחילו לזלזל בכח התורה. הרי משה רבינו זה כל התורה כולה, ואם תפילה שלו לא תתקבל יהיה חילול ה'. כתוב בפרק שירה זבוב אומר, בשעה שאין ישראל עוסקים בתורה "קול אומר קרא ואמר מה אקרא כל הבשר חציר וכל חסדו כצץ השדה יבש חציר נבל צץ ודבר אלו קינו יקום לעולם".

ומסביר מרן הגר"ח קנייבסקי (בסידורו) שהזבוב אין קולו נשמע, רק קול זמזום דק מאוד. (וכמו שכשרוצים דוגמא לשקט אומרים שאפילו את הזמזום של הזבוב שמעו) וזה רומז לישראל בשעה שאינם עוסקים בתורה שצועקין ואין קולן נשמע, אתה מתפלל ולא שומעים אותך, כי הכח ששומעים - זה רק כשלומדים תורה, וכשאתה לא עוסק בתורה - אתה זבוב. לא שומעים אותך! וכשאתה עוסק בתורה - אתה שואג כאריה, עכשיו שומעים אותך!

כתוב בגמרא בעירובין (נד, א) וא"ר אלעזר מאי דכתיב לוחות אבן? אם אדם משים את לחייו כאבן זו שאינה נמחית תלמודו מתקיים בידו, ואם לאו - אין תלמודו מתקיים בידו. ופרש"י - כאבן זו שאינה נמחית מפני דריסת רגל בני"א, כך לחייו אינן נלאין מלחור על תלמודו וללמד לאחרים. היום, בזמן של החזרה - אנחנו בדרגה גבוהה! היום התפילות שלנו מתקבלות, בואו באמת ונתפלל על כלל ישראל. וכן כשיוצאים לבין הזמנים צריך לדעת שעמ"י תלוי מאוד בתורתנו ותפלתנו, וכאשר זה התפקיד המוטל עלינו, ואנו חיילים בצבא אחד, ומשתמט דינו כעריק.

לכל אחד יש תפקיד

הגר"ש בירנבוים מספר, שהיה אחד מגדולי תלמידיו של ר' ברוך בער, שבא לשאול שאלה בהלכה את הגאון רבי משה פיינשטיין, ור' משה ענה לו מיד במקום. ואותו חכם התחיל לגעור בר' משה, וכי ככה עונים על שאלות! כשהרביה היה, על כזו שאלה יכלה לקחת שבוע שלם! סברא לפה, וסברא לפה, ועוד הפעם לעיין ולהסתכל בפנים. איך אתה עונה כ"כ מהר כלאחר יד?

והאיש משה עניו מאוד... ר' משה בענוותנותו חייד ואמר, לכל בן אדם בעולם יש תפקיד, ולכל אחד נותנים את הכוחות לפי גודל התפקיד, והתפקיד שלי - זה להיות 'משיב'. אם אני אצטרך לחשוב על כל שאלה במשך שבוע שלם - אני לא אוכל לענות. אז הקב"ה מסייע ועוזר לי שאני זוכר את כל השולחן ערוך מול העיניים שלי, וכך אני יכול לענות (וכן היה אצל מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל שהיו עונים במקום),

התפקיד של ר' ברוך בער - זה להגיד שיעורים, אז בשיעורים - עזרו לו, אין קשר בין אחד לשני כי את הכוחות מקבלים לפי התפקיד.

הרב מפוניבז' אמר, כתוב וידבר וכו' אל אלעזר ואיתמר בני אהרן 'הנותרים'. ולכאורה זה פשוט שהם נותרים, הרי הם היו ארבעה ונפטרו שנים, אז האחרים נותרים. והסביר, אלעזר ואיתמר הרגישו נותרים, למה השאירו אותנו בחיים? כי יש לנו תפקיד, ואנחנו חייבים למלא אותו! וכן אמר על עצמו, התפקיד שלי זה להקים את עולם התורה מחדש, והוא הפקיר את עצמו לגמרי בשביל כך, וזכה למה שזכה.

ופה אנחנו מגיעים לנקודה: כתוב בחז"ל שכשמה ביקש מהקב"ה הראני נא את כבודך, אמר לו הקב"ה כשרציתי בסנה - אתה לא רצית וכמש"כ 'ויסתר משה פניו מהביט אל האלקים', ועכשיו שאתה רוצה - כבר חלפה השעה ואני לא רוצה. ושואל הגאון ר' חיים קמיל, והרי אדרבה, כתוב בחז"ל שבזכות שמה הסתיר פניו זכה לתמונת ה' יבית, והרי זה היה מיראת שמים.

אלא אומר ר' חיים קמיל יסוד נפלא וגם פשוט: נתאר לעצמנו, גביר שהיה חולה במצב קשה מאוד וב"ה ניצל, הוא יוצא מבית החולים כולו אפוף התרגשות והודאה לה' יתברך. פוגש אותו שלוחא דרבנן, והגביר רשם לו ציק של חמישים אלף דולר. וכעבור שנה שב אותו שד"ר לגביר והגביר נתן לו רק אלף דולר. תמה אותו שליח, הרי שנה שעברה קיבלתי חמישים! אמר לו - נכון. שנה שעברה זו היתה עת רצון, אבל כשהיא עברה, עכשיו זה מצב רגיל, וסתם כך - לא נותנים חמישים אלף דולר.

אומר ר' חיים קמיל, אמר הקב"ה למשה, כשקראתי לך בסנה - אז היתה עת רצון. לא שיש כלפיך תביעה, אתה נהגת בחכמה וכמו שצריך, אבל אם אז היית רואה - היית מרויח, כיון שאז היתה עת רצון. כעת חלפה העת רצון, וכעת ההנהגה כי לא יראני האדם וחי.

ומתי העת רצון אצל הקב"ה? אומר הרב מברסק והכהנים הליים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי **בתעות בני ישראל מעלי** (יחזקאל, מד) בשעה שהקב"ה רואה שאין לו הרבה חיילים אז כל חייל שמתחזק בזמן כזה הוא מקבל לעולם ועד!!! וכמו שדוד אמר לשלמה "ולבני ברזילי הגלעדי תעשה חסד והיו באוכלי שולחנך, כי כן קרבו אלי בברחי מפני אבשלום אחיך" חז"ל אומרים שברזילי שטוף בזימה היה, אבל ברגע והוא שמסר עצמו ולא היה מישוהו אחר - הוא זכה לברית עולם.

ב"ה היה שבוע כ"ב מיוחד, יוצאים כעת לבין הזמנים מחוזקים, לא לחינם סובב הקב"ה שבשבת האחרונה צועקים בקול 'חזק חזק ונתחזק', כי באמת צריך לצאת לחיזוק, להקפיד על תפילה במנין ישיבתי, ללמוד כמה שעות כפי מה שצריך, ולעזור בבית כשצריך - בלי שום ספק. העיקר שלא יוצר שום נתק.

הקב"ה עשה נס שהבחירות בבין הזמנים, כדי שבזמן יוכלו ללמוד כמו שצריך. כעת זה הזמן לתפוס, יש כ"כ הרבה קטרוגים על ה' ועל משיחו ואויבנו מבחוץ רוצים להכחיד כל סממן של יהדות, ומאידך גם בפנים, מטעמי העוה"ז עם כל הנסיגות הרבים הרוצים להוציא אותנו מעולם של שקיעות בתורה, שאין לנו אלא תורה וירא"ש אם ראית דור שהוא מתרפה מן התורה - עמוד והחזק בה ואתה נוטל שכר כנגד כולם. מי שכעת תופס את זה - יכול לזכות לעולם אחר. אבל כשעוברת העת רצון צריך לשלם הרבה יותר.

הבחורים כולם השקיעו, והכניסו את התורה לקיום כמש"כ בעירובין שע"י החזרה זו תורה שמתקיימת, וזה יהיה לפני ה' תמיד. ויהי רצון שנוכח באמת להרבות בתפילה ובלימוד התורה והקב"ה ישמע שועתינו. ונוכח שנאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים. בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל במהרה בימינו אמן.

לע"נ

מרת אסתר ב"ר שמחה צימרמן ע"ה

נלב"ע ב' ניסן תשע"ט

תנצב"ה

לע"נ

מרן רה"י הגאון הגדול

רבי חיים פינחס בן ר' יעקב יצחק שיינברג זצוק"ל

נלב"ע כ"ז אדר תשע"ב

תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com